

CR-147/22.12.2014. СТАНОВИЩЕ

върху дисертационен труд за получаване на научната степен “доктор” по: област на висше образование: **6. Аграрни науки и ветеринарна медицина**, професионално направление: **6.1. Растениевъдство**, научната специалност: **Овощарство**

Автор на дисертационния труд: Ирина Николова Станева - докторантна самостоятелна подготовка към Институт по овощарство – гр. Пловдив

Тема на дисертационния труд: „Влияние на сортоподложкови комбинации върху усвояването на минерални хранителни вещества от черешата (*Prunus avium*) в условията на микронапояване и фертигация”

Изготвил становището: доц. д-р Светла Стоянова Костадинова, Аграрен Университет-Пловдив, област на висше образование: **6. Аграрни науки и ветеринарна медицина**, професионално направление: **6.1. Растениевъдство**, научната специалност: **Агрохимия**, определена за член на научното жури със заповед № НП-08-122/22.10.2014 год. на Председателя на ССА - доц. д-р Христо Бозуков.

1. Актуалност на проблема - Представеният от докторантката дисертационен труд разглежда актуален научен проблем, свързан с осъвременяване на технологиите и интензивно отглеждане на културата череша. Практиката за реализиране на това изискват да се използват подложки с по-слаб растеж, да се засаждат по-голям брой дървета на единица площ, които да формират по-малки корони. Задължителен елемент от агротехниката на такива насаждения е напояването и едновременното внасяне на торовете с поливната вода. В България са недостатъчни проучванията за влиянието на микронапояването и фертигацията върху развитието на черешата и усвояването на хранителни елементи от тази културата. Темата на дисертационния труд дава възможност за получаване на нова научна информация с практическа насоченост към интензивно производство на череши.

2. Цел, задачи и методи на изследване - Основната цел на дисертационния труд е поставена ясно като усъвършенстване на торенето на черешата в условията на микронапояване и фертигация при сортоподложкови комбинации с различна сила на растеж във връзка с разработване на технология за интензивно отглеждане на череша. Обектите на изследване за

постигането ѝ са точни и са конкретизирани в три направления: 1). влияние на нафertiгацията върху съдържанието на хранителни елементи в навлажнени почвен обем; 2). усвояване на хранителни елементи от сортоподложковите комбинации; 3). влияние на режима на напояване върху растежните прояви на черешата. Използван е методически подходящ експериментален дизайн и методи за анализ, които съответстват за изпълнение на поставените цели и задачи.

3. Онагледеност и представяне на получените резултати - Представеният дисертационен труд е разработен на 122 страници, структуриран е правилно и съдържа всички необходими раздели. По обем и структура покрива изискванията за присъждане на ОНС „доктор”. Получените резултати от изследванията са отлично онагледени с многоброен набор от черно-бели и цветни фигури, графики и снимков материал. В представянето на получените резултати фигурите преобладават, което улеснява осмислянето на демонстрираните тенденции и изводи. Експерименталните данни са обработени с използване на подходящи математически методи като дисперсионен анализ, корелационен и регресионен анализ.

4. Обсъждане на резултатите и използвана литература - Получените резултати са от осем годишен експериментален период, включващ години с различен температурен и валежен режим. Те са интерпретирани на много добър научен стил, аналитично и задълбочено, като са посочени и взаимовръзките между отделните показатели. Експерименталната работа, статистическата обработка на данните и анализът на получените резултати са лично дело на докторанта, което е оценка за добра теоретична и практическа подготовка. Литературният преглед е обширен и е подреден тематично по раздели, което посочва добра осведоменост на докторанта по проучвания проблем. Обсъждането му е направено много задълбочено и професионално. В прегледа на литературата са цитирани 215 автори, от които 46 на кирилица и 169 на латиница, предимно публикувани след 2000 година.

5. Приноси на дисертационния труд - По-важните приноси от представения дисертационен труд могат да се разграничат като приноси с научно-теоретичен и с научно-приложен характер.

Научно-теоретичните приноси се отнасят до:

1. Установени са параметрите на комплекса от факторите резитба, микронапояване, фertiгацията и използването на слаборастящи подложки във връзка с интензификация на производството на културата череша.

2. Определени са подходящи торови норми, които в условията на интензивно отглеждане осигуряват оптимални концентрации на хранителните макроеlementи в листата на черешите.

3. Доказани са съществени различия в съдържанието на хранителни елементи в листата на сортоподложковите комбинации, докато съдържанието в пъпките и цветовете е с близки стойности.

4. По-слабото усвояване на хранителни елементи от почвата и по-слабият растеж на дърветата от сортоподложковата комбинация BigareauxBurlat / Camil, дава основание да се направи предположение за физиологическа несъвместимост на тази комбинация.

5. Доказано е влиянието на активните температури като по-подходящ показател за оценка на биологичното развитие на дърветата.

Научно-приложни приноси:

Доказано е различно усвояване на хранителни елементи в зависимост от вида на подложката - слаборастящите подложки по-слабо усвояват хранителни вещества, спрямо силнорастящите подложки, което може да се използва за коригиране на торовите норми при черешата. Получени са нови данни за съдържание на хранителните елементи при изпитвания набор от сортоподложкови комбинации, които могат да се приложат за актуализиране на листната диагностика и торенето при черешата.

6. Критични бележки и въпроси - Основна критична бележка е липсата на данни в дисертацията за добивите и влияние на изследваните фактори на появяване и торене върху продуктивността на черешата.

7. Публикувани статии и цитирания - Във връзка с дисертационния труд са публикувани седем научни статии – две в чужбина, четири в български рецензирани списания и една публикация е от участие в Международна конференция у нас. Представеният автореферат отразява обективно структурата и съдържанието на дисертационния труд.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на научените и приложените от докторанта, различни методи на изследване, правилно изведените експерименти, направените обобщения и изводи считам, че представеният дисертационен труд отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на ССА за прилагане на Закона за развитие на академичния състав в Република България. Смятам, че представените материали се отличават с актуалност, значимост, прецизност на експерименталната работа и възможност за практическа реализация. Това ми дава основание и убеденост да дам своята **ПОЛОЖИТЕЛНА** оценка, като препоръчвам на уважаемото Научно жури също да гласува положително и да присъди на **Ирина Николова Станева** научната степен **“Доктор”** по научната специалност **Овощарство**.

Дата:
гр. Пловдив

ИЗГОТВИЛ СТАНОВИЩЕТО:
(доц. д-р Светла Костадинова)